

การพัฒนาการศึกษากับซอฟต์แวร์ Education Development and Soft Power

พนัส จันทรศรีทอง¹

Panus Junsrithong¹

Received: August 10,2022 Revised: August 10,2022 Accepted: November 24,2022

บทคัดย่อ

การพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย จำเป็นต้องวางแผน กำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ตรงตามความต้องการ และใช้เป็นเครื่องมือนำทางในการพัฒนาการศึกษาในหน่วยงานของตนเองได้อย่างมีคุณภาพต่อไปในอนาคต การกำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียน เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้ทักษะ 3R ได้แก่ การอ่านออก การเขียนได้ และการคิดเลขเป็น และ 8C ได้แก่ ทักษะการสร้างสรรค์ ทักษะทางด้านเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ ทักษะทางด้านความสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรม ทักษะทางการสื่อสาร ทักษะในการสร้างความร่วมมือ ทักษะในการเผชิญวิกฤตและการแก้ปัญหา ทักษะการเรียนรู้อย่างไม่หยุดนิ่ง และ ทักษะวิชาชีพเชิงลึก ซึ่งเป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง ผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม การนำซอฟต์แวร์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาสามารถทำให้เกิดการขยาย เผยแพร่ สืบต่อค่านิยม วัฒนธรรมได้ ซึ่งพลังของซอฟต์แวร์นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการกำหนดความชอบของผู้อื่นโดยการใช้ความรู้ผ่านรูปแบบการศึกษาที่เป็นระบบแบบแผน และอาจเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สำคัญที่สุดระดับโลกในการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่คนอื่นทำ หรือสามารถกำหนดสิ่งที่พวกเขาต้องการจะทำได้ เกิดเป็นรูปแบบของบุคคลที่ต้องเป็นผู้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้เท่าทันโลก สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต และเป็นบุคคลแห่งศตวรรษที่ 21 หรือศตวรรษหน้าซึ่งจำเป็นต้องมีจริยธรรม คุณธรรม โดยแสดงให้เห็นถึงความโดดเด่นทางศีลธรรมควบคู่ไปด้วย เพื่อแสดงให้เห็นถึงการรักษาและ สืบทอดความเจริญรุ่งเรืองของประเทศผ่านการศึกษได้อย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: ซอฟต์แวร์, การพัฒนาการศึกษา, ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

¹ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

Faculty of Liberal Arts, Krirk University

¹ Corresponding author Email: panus.jun@staff.krirk.ac.th

Abstract

Education development in Thailand need to plan determine procedures so that practitioners can proceed according to their needs and can be used as a leading tool to develop quality education in their own department in the future student goal setting to aim to develop all learners to have characteristics and learning skills in the 21st century. By using the 3R skills, namely literacy, writing, and arithmetic, and the 8C, namely creative skills. computer technology skills in cross-cultural relations communication skills Collaborative skills Crisis and problem-solving skills dynamic learning skills and in-depth professional skills. The goal of educational management is that all people have access to quality and standard education. The learners in all target groups receive quality education with equal standards. The inclusion of soft power in education can extend, propagate, and carry-on values and cultures. The power of soft power depends on the ability to shape the preferences of others. by providing knowledge through a systematic education model and it's probably one of the most important global tools to change what others do or they can define what they want to do. It is a form of person who must always develop himself. to keep pace with the world can learn for a lifetime and is the person of the 21st century or the next century. Which requires ethics, morality, showing outstanding morality along with to demonstrate the preservation and succession of the country's prosperity through education in a sustainable way.

Keywords: soft power, educational development, 21st century skills

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของโลกปัจจุบันส่งผลต่อสังคมและมนุษย์ที่ต้องเผชิญกับความไม่แน่นอน เหตุการณ์ และสถานการณ์ที่ไม่อาจทำนายล่วงหน้าได้เรียกว่าเป็นยุค “VUCA World” ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่นานาประเทศ ผู้นำประเทศ และผู้นำองค์กร จำเป็นต้องศึกษา ทำความเข้าใจ และเตรียมพร้อมในการรับมือให้ทันต่อสถานการณ์ของ “โลกแห่งความผันผวน” ซึ่ง VUCA นั้นมาจากคำว่า V - Volatility ความผันผวน ยากที่จะคาดเดาหรือเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันไม่ทันตั้งตัว U - Uncertainty มีความไม่แน่นอนสูง ไม่ชัดเจน ยากที่จะอธิบายได้ C - Complexity มีความซับซ้อนสูง มีปัจจัยมากมายที่ต้องนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจ และ A - Ambiguity มีความคลุมเครือเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ไม่สามารถคาดเดาผลลัพธ์ได้ (ขวัญใจ เตชเสนสกุล, 2562) ความผันผวนและการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วนี้ส่งผลต่อการศึกษาซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการวางรากฐานเพื่อพัฒนาคนให้มีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็น สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมโลกที่ผันผวนเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันและอนาคต (ศศิมา สุขสว่าง, 2562) ซึ่งยุทธศาสตร์ของประเทศไทย ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาประเทศ คือ การสร้างประเทศชาติอย่างมั่นคง และประชาชนมีความสุข โดยเน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความสงบ ปลอดภัย มุ่งเน้นการพัฒนาคน พัฒนาเทคโนโลยี พัฒนานวัตกรรม และพัฒนาเครื่องมือ ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ภัยคุกคาม รวมถึงภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ อีกทั้งยังสามารถเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อ

การพัฒนาในทุกด้านของชาติให้สามารถขับเคลื่อนตามทิศทางและเป้าหมายได้ (วีระศักดิ์ บุญญดิษฐ์ และคณะ, 2564) ซึ่งเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาชาติ คือ การศึกษา อันประกอบไปด้วย หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ครู ผู้สอน กระบวนการพัฒนา การจัดสภาพแวดล้อม การติดตามประเมินผล เทคนิควิธี และเครื่องมือต่าง ๆ ที่นำไปสู่ความสำเร็จของผู้เรียน (ทักษ์ อุดมรัตน์, 2564)

หากกล่าวถึงเครื่องมือที่ทันสมัย มีอิทธิพลต่อสังคม ผู้เรียนและส่งผลได้ยาวนาน อีกทั้งยังปรับเปลี่ยนได้อย่างทันต่อสถานการณ์ นั่นคือ ซอฟต์พาวเวอร์ (Soft Power) ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งที่มีความสามารถในการส่งต่อสิ่งที่ต้องการจะพัฒนา ผ่านความมีเสน่ห์ ความหลงใหล การดึงดูด มากกว่าการบีบบังคับหรือข่มขู่ เป็นวิธีการส่งผ่านความสนใจผ่านวัฒนธรรม การเมือง รวมถึงสอดแทรกนโยบายต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ซอฟต์พาวเวอร์ดูเหมือนเป็นอำนาจที่อ่อนไหวแตกต่างจากความแข็งแกร่งทางทหาร (Hard Power) แต่เพราะเหตุใดจึงมีความสำคัญระดับประเทศ และทำให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลงในวงกว้าง และยั่งยืน โลกโลกาภิวัตน์และการปฏิวัติการสื่อสารในปัจจุบันทำให้ผู้นำประเทศ ผู้นำองค์กร รวมถึงผู้นำการศึกษา จำเป็นต้องเพิ่มพลังของซอฟต์พาวเวอร์โดยการสร้างความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับความเป็นธรรมชาติของวัฒนธรรม ประเพณี ผ่านนโยบาย โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการเข้าถึงและสร้างความแข็งแกร่งในทุกด้านให้สอดคล้องกับแนวคิด และการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพได้อีกด้วย (Nye, J., 2005)

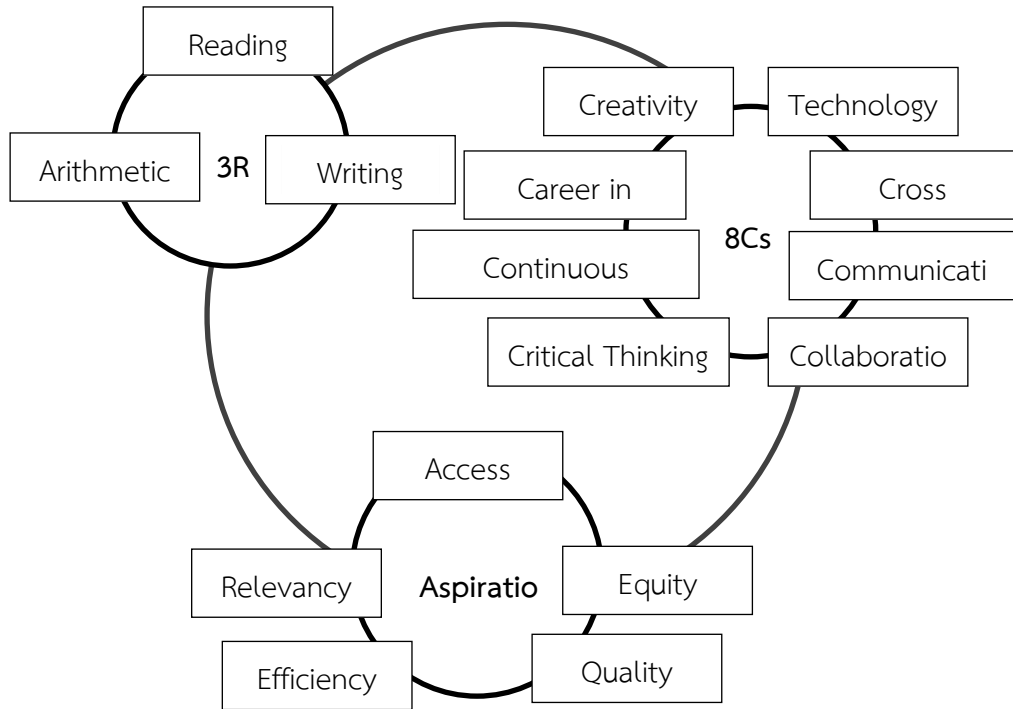
การพัฒนาชาติบ้านเมืองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาการศึกษาควบคู่กันไปด้วย ซึ่งการจะพัฒนาการศึกษาให้ก้าวเข้าสู่การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษต่อไปได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในหลากหลายมุมมอง ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำกลับมาปรับเป็นตัวช่วยทุนแรง ลดกำลัง ลดพลังงาน ลดเวลา ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลได้แล้วนั้น การศึกษาก็ย่อมจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ช่วยในการบริหารจัดการเช่นกัน หากแต่ต่างกันด้วยวิธีการ และการนำไปใช้ถ้าเข้าใจความทันสมัย ทันต่อสถานการณ์ การใช้เครื่องมือเหล่านั้นจะเกิดคุณค่า และประโยชน์สูงสุดได้ต่อไป ซึ่งต่อจากนี้ไปจะเป็นการกล่าวถึงการพัฒนาการศึกษาตามเป้าหมายและความต้องการตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ทักษะที่สำคัญสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซอฟต์พาวเวอร์ และพลังของซอฟต์พาวเวอร์ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ต่อไป

การพัฒนาการศึกษา

ปัจจัยสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาองค์กรไปจนถึงการพัฒนาประเทศและโลกใบนี้ การที่จะสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพขึ้นมาในสังคมได้นั้นหนึ่งในปัจจัยสำคัญก็คือ การศึกษา (Education) นอกจากจะทำให้มนุษย์เกิดความรู้และพัฒนาตนได้แล้ว สิ่งนี้ยังสามารถเป็นตัวกำหนดทิศทางของประเทศได้ หากประเทศมีการส่งเสริมการศึกษาที่ถูกทิศทาง ตลอดจนวางแผนการผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้ประเทศนั้นมีต้นทุนที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพในการสร้างประเทศให้ก้าวไกล การพัฒนาการศึกษา เริ่มจากการพัฒนากฎหมาย นโยบาย แผนการศึกษา และหลักสูตร มีจุดมุ่งหมายให้เด็กและเยาวชนเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีในครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของบ้านเมืองในแต่ละยุคสมัย ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี รัสเซีย เคารพสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ยึดมั่นและดำรงตนในสังคมประชาธิปไตยด้วยความเสมอภาค สุจริตและยุติธรรมเป็นสำคัญ (พิณสุดา สิริธรรค์ , 2560)

หากมองแนวทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย การนำนโยบายด้านการศึกษาไปใช้ การกำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ตรงตามความต้องการ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ

ทางในการพัฒนาการศึกษาในหน่วยงานของตนเองได้อย่างมีคุณภาพต่อไปในอนาคต แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 เปรียบเสมือนเครื่องมือนำทาง และเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันการเสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 กำหนดไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21” มีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษามี 4 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับทฤษฎีของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ศาสตร์ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง ในส่วนเป้าหมายสำคัญที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในทุกๆระดับ โดยได้มีการกำหนดเป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้ทักษะ 3R คือ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) และ 8C ได้แก่ ทักษะการสร้างสรรค์ (Creativity Skill) ทักษะทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (Computers Technology Skill) ทักษะทางด้านความสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural Relationship Skill) ทักษะทางการสื่อสาร (Communication Skill) ทักษะในการสร้างความร่วมมือ (Collaboration Skill) ทักษะในการเผชิญวิกฤตและการแก้ปัญหา (Critical Thinking Skill) ทักษะการเรียนรู้อย่างไม่หยุดนิ่ง (Continuous Learning Skill) และ ทักษะวิชาชีพเชิงลึก (Career in Deep Skill) ซึ่งมีเป้าหมายในการจัดการศึกษา (Aspirations) ได้แก่ ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) และระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การเข้าถึงแหล่งความรู้ แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ตโดยการเชื่อมต่อไร้สาย การติดต่อทางไกล และเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตมากขึ้น การจัดการระบบการศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยน และพัฒนาเข้าสู่ระบบออนไลน์ (online) มีการเชื่อมต่อผ่านโครงข่าย (network) มากยิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเข้าสู่ระบบข้อมูลและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทุกเวลา จากทุกแห่งบนโลก ฉะนั้นโลกแห่งการศึกษาที่มีความก้าวหน้า และพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป การปรับปรุงรูปแบบ กระบวนการ วิธีการ ให้เข้ากับยุคและทันสมัยเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เด็กนักเรียนจะมีการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สร้างสรรค์ และท้าทาย มองเห็นปัญหาเป็นโจทย์ ซึ่งการเรียนการสอนแบบเดิมอาจไม่เพียงพอ โดยทักษะที่สำคัญสำหรับผู้เรียน ได้แก่ ทักษะ 3R และ 8C โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 1 สังเคราะห์เป้าหมายแผนการศึกษาแห่งชาติ
ที่มา: (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 ชาญศักดิ์ ศรีสวัสดิ์สกุล และคณะ, 2560 และ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2564)

ทักษะ 3R การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) ทักษะการอ่านออกเขียนได้ คำนวณได้ นั้นเป็นการมองจากมุม “การเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต” (Lifelong Learning) ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องพัฒนาทักษะ และมีความจำเป็นในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การให้มีความรู้ มีทักษะ และความสามารถที่หลากหลาย ต่อยอดทักษะและความสามารถต่อ ๆ ไปในหลากหลายมิติ โดยหากดูความหมายตรงตามตัวแล้ว ทักษะการอ่านออกเขียนได้ คือ ความรู้ทักษะ รวมถึงความสามารถ (Competency) ที่จะนำความรู้ ทักษะ ทศนคติ ค่านิยมเหล่านั้นไปใช้งานได้ ผ่านการอ่าน การเขียน และการใช้ตัวเลข ไม่ว่าจะเป็นการใช้มือเขียน การพิมพ์ หรือข้อความทางดิจิทัล และเป็นทักษะการอ่านออกเขียนได้ในบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่วนแยกย่อยลงมามีได้ทักษะการอ่านออกเขียนได้ กับ คำว่าทักษะการคำนวณได้หรือมีพื้นฐานในการคำนวณ (Numeracy) ขึ้นพื้นฐานหมายถึงความสามารถที่จะบวก ลบ คูณ หาร ส่วนในความหมายที่กว้างออกไปนั้นครอบคลุมถึง ความรู้และทักษะที่จะแยกประเภท เรียงลำดับ นับ ประเมิน คำนวณ วัดค่า ใช้โมเดล ในการจัดการกับโจทย์ด้านคณิตศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นตัวเลข หรือเป็นรูปภาพ สัญลักษณ์ สูตร (Formulas) ไดอะแกรม แผนที่ กราฟ ตาราง และข้อความ เป็นต้น (ชาญศักดิ์ ศรีสวัสดิ์สกุล และคณะ, 2560)

ดังนั้นเป้าหมายที่สำคัญจึงจำเป็นต้องการพัฒนาในระดับการอ่านออกเขียนได้ การคำนวณได้ ระหว่างและหลังจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งภายในและนอกโรงเรียน ทั้งการศึกษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตลอดช่วงชีวิตของคน ๆ หนึ่ง รวมถึงการสนับสนุนให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา

ความรู้และความสามารถ (Literate Environment) สอดแทรกอยู่ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในชีวิตประจำวัน รวมถึงการสนับสนุน “ทักษะชีวิต” ควบคู่กันไปด้วย

ทักษะ 8C การพัฒนาตัวเองให้ก้าวทันความก้าวหน้าด้านเทียบกับนานาชาติประเทศ รวมถึงการส่งเสริมการศึกษาด้วยนั้น ซึ่งในการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาประชากรให้เหมาะสมสำหรับโลกในยุคใหม่ ไปจนถึงพัฒนาศักยภาพประชากร และแรงงานให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่มีความจำเป็นและเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการศึกษ ซึ่งในอนาคตจะเป็นบุคลากรของชาติ จำเป็นต้องมีทักษะในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 และ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2564) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ทักษะการสร้างสรรค์ (Creativity Skill) การสร้างสรรค์นั้นหมายถึงตั้งแต่การสร้างสิ่งใหม่ๆ ไปจนถึงสร้างสิ่งที่มีอยู่แล้วให้นำเสนอในรูปแบบใหม่ๆ ซึ่งปัจจุบันความคิดสร้างสรรค์เริ่มถูกนำมาใช้กับแทบทุกศาสตร์ที่ไม่ใช่แค่ด้านศิลปะและการออกแบบเหมือนแต่ก่อน ทุกอย่างสามารถใส่ความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดมูลค่าและประสิทธิภาพขึ้นได้ ที่สำคัญความคิดสร้างสรรค์นี้แหละเป็นจุดกำเนิดของการเกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ด้วยนั่นเอง

ทักษะทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (Computers Technology Skill) ทักษะด้านนี้ถือเป็นพื้นฐานสำคัญของเทคโนโลยีไปจนถึงนวัตกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะระบบอินเทอร์เน็ตที่เป็นเสมือนกุญแจสำคัญในการพลิกโฉมโลกใบนี้สู่โลกยุคดิจิทัล (Digital Age) ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆ มากมาย วิถีชีวิตมนุษย์ในยุคศตวรรษที่ 21 นี้เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่วิถีชีวิตประจำวันไปจนถึงการทำงานเลยทีเดียว การเรียนรู้ทักษะคอมพิวเตอร์นี้จึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นรากฐานในการพัฒนาตนเอง พัฒนาวิชาชีพ พัฒนาชาติ และพัฒนาโลก

ทักษะทางด้านความสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural Relationship Skill) ศตวรรษที่ 21 ไม่เพียงแต่เป็นยุคของการผสมผสานหลากหลายวัฒนธรรม หรือพหุวัฒนธรรม (Multi Culture) เท่านั้น แต่ยุคนี้ยังเป็นยุคของความสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรม (Cross Cultural) ที่ทั้งโลกเชื่อมถึงกันได้อย่างง่ายดายอีกด้วย รวมไปถึงโลกทั้งใบต่างก็มีวัฒนธรรมใหญ่ร่วมกันมากขึ้นทุกที การเรียนรู้สังคมต่างวัฒนธรรมนั้นทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การช่วยเหลือด้านการสร้างสรรค์ไปจนถึงร่วมกันสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ตลอดจนการเกิดธุรกิจการค้าระหว่างกัน การมีทักษะในด้านนี้จะทำให้วัฒนธรรมย่อยเกิดความเข้าใจระหว่างกัน สามารถทำงานตอบสนองกันได้ รวมถึงผลิตสินค้าและนวัตกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละวัฒนธรรมได้ด้วยนั่นเอง

ทักษะทางการสื่อสาร (Communication Skill) ทักษะนี้ถือเป็นสิ่งสำคัญมากในโลกยุคที่ไร้พรมแดนขึ้นทุกวัน นอกจากการฟัง พูด อ่าน เขียน แล้วปัจจุบันยังต้องใส่ใจในสื่อ ตลอดจนช่องทางการสื่อสารต่างๆ ด้วย ยุคนี้มนุษย์มีสื่อและช่องทางการสื่อสารกันมากมาย ทั้งเพื่อประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ทางธุรกิจ ตลอดจนประโยชน์ด้านอื่นๆ การเข้าใจการสื่อสารกันที่ถูกต้องและถูกวิธีจะทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน เกิดความเข้าใจอันดี และการสื่อสารต่างวัฒนธรรมก็จะช่วยให้เชื่อมต่อถึงกันได้ด้วยการสื่อสารนั้นยังรวมถึงสื่อต่างๆ ด้วย ยุคนี้ต้องรู้จักการใช้สื่อให้เป็น เสพสื่อให้เหมาะสมและมีวิจารณญาณ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องใช้สื่อช่วยให้เกิดประโยชน์ด้วย อย่างเช่น ใช้สื่อในการเรียน การสอน หรือใช้สื่อเป็นช่องทางในการทำธุรกิจ ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ต่างๆ เป็นต้น

ทักษะในการสร้างความร่วมมือ (Collaboration Skill) จะเห็นได้ว่าปัจจุบันนี้มีการร่วมมือกันระหว่างประเทศหรือข้ามกลุ่มข้ามองค์กร ข้ามวัฒนธรรมกันมากมาย ในขณะที่สงครามการแข่งขันทางธุรกิจยิ่งทำให้แต่ละฝ่ายต่างแย่ง ยุคนี้ก็เลยเกิดการร่วมมือจับมือกันพัฒนาธุรกิจที่ได้ประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่าย

การร่วมมือกันนั้นก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และช่วยพัฒนานวัตกรรมหรือประโยชน์ต่าง ๆ ได้มากมาย การร่วมมือกันนี้ยังหมายถึงการทำงานเป็นทีม การร่วมแรงร่วมใจกัน สามัคคีกัน และสร้างประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่าย เป็นยุคที่ไม่ใช่คู่แข่งกันโดยไม่ใส่ใจปัญหาที่สร้างขึ้น แต่เป็นยุคที่ต้องผนึกกำลังกันเพื่อต่อสู้กับอุปสรรคหรือสร้างประโยชน์เสียมากกว่า

ทักษะในการเผชิญวิกฤตและการแก้ปัญหา (Critical Thinking Skill) ไม่ว่าจะยุคไหน ๆ หรือการทำอะไรก็ตาม ย่อมมีโอกาสเจอปัญหา เจอความผิดพลาด หรือเจอวิกฤตที่คาดไม่ถึงมากมาย สิ่งสำคัญคือต้องเตรียมรับมืออย่างไร มีการเผชิญกับวิกฤตอย่างไร และมีทักษะในการแก้ปัญหาที่ได้อย่างไร ไม่ใช่วิ่งหนีปัญหาหรือหวั่นกลัววิกฤต แต่ต้องรู้จักลุกขึ้นเผชิญกับปัญหา มีสติในการเผชิญหน้ากับวิกฤต และต้องมีความรอบคอบในการแก้ปัญหาด้วย ปัญหานี้ยังรวมไปถึงอุปสรรคต่างๆ ในการทดลอง การคิดค้นนวัตกรรม หากสามารถหาวิธีการแก้ปัญหา (Problem Solution) ได้ก็คือนหนทางในการเกิดสิ่งประดิษฐ์หรือนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาได้ด้วยนั่นเอง หรือแม้แต่การเผชิญกับวิกฤตด้านสังคมไปจนปัญหาด้านมนุษยชาติ การยุติปัญหา หาทงแก้ไข หาทงออกที่ดีที่สุด ก็คือทักษะที่ดีที่โลกยุคใหม่ต้องการ

ทักษะการเรียนรู้อย่างไม่หยุดนิ่ง (Continuous Learning Skill) โลกในยุคศตวรรษที่ 21 นี้ มีการส่งเสริมสังคมทั่วโลกให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) เพราะการเรียนรู้ไม่มีวันสิ้นสุด สามารถเรียนรู้ได้ทุกอย่าง เรียนรู้ได้เสมอ และเรียนรู้ได้ตลอดเวลา การเรียนรู้ไม่ได้มีข้อจำกัดเรื่องอายุ วัย เพศ การศึกษา หรือแม้แต่เชื้อชาติ ทุกคนสามารถที่จะเรียนรู้ได้ตั้งแต่เรื่องใกล้ตัวไปจนถึงเรื่องต่างวัฒนธรรม สังคมแห่งการเรียนรู้ นั่นถือเป็นต้นทุนที่ดีในการพัฒนาชาติและโลก บุคลากรที่มีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาและนำการเรียนรู้นั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ก็ย่อมทำให้องค์กรหรือสังคมนั้นเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปด้วย ซึ่งควรส่งเสริมการเรียนรู้ให้กลายเป็นปกติวิสัยของมนุษย์เพื่อที่จะทำให้กลายเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าและมีศักยภาพนั่นเอง

ทักษะวิชาชีพเชิงลึก (Career in Deep Skill) เมื่อโลกมีความหลากหลายด้านอาชีพขึ้น ในขณะที่ศาสตร์อาชีพเดิมก็เริ่มมีความลึกซึ้งขึ้นเช่นกัน ในยุคศตวรรษที่ 21 นี้ทุกคนแข่งขันกันพัฒนาศักยภาพตนเองในสาขาวิชาชีพตน ศึกษาให้ลึกซึ้ง และเพิ่มทักษะความชำนาญทางวิชาชีพให้ลึกซึ้งเรื่อย ๆ จนกลายเป็นผู้เชี่ยวชาญ ไม่ว่าจะสาขาวิชาชีพใดในโลกยุคนี้ล้วนต้องการผู้เชี่ยวชาญ ผู้รู้จริง ดังนั้นทรนคติในการพัฒนาบุคลากรจึงเป็นการพัฒนาวิชาชีพเชิงลึก และเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานสากล ในขณะที่สาขาวิชาชีพใหม่ๆ ต่างก็แข่งขันกันพัฒนาในเชิงลึกด้วยเช่นกัน ใครที่ยังเป็นผู้เชี่ยวชาญก็ยังมีโอกาสได้งานสูง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ชัดเจน

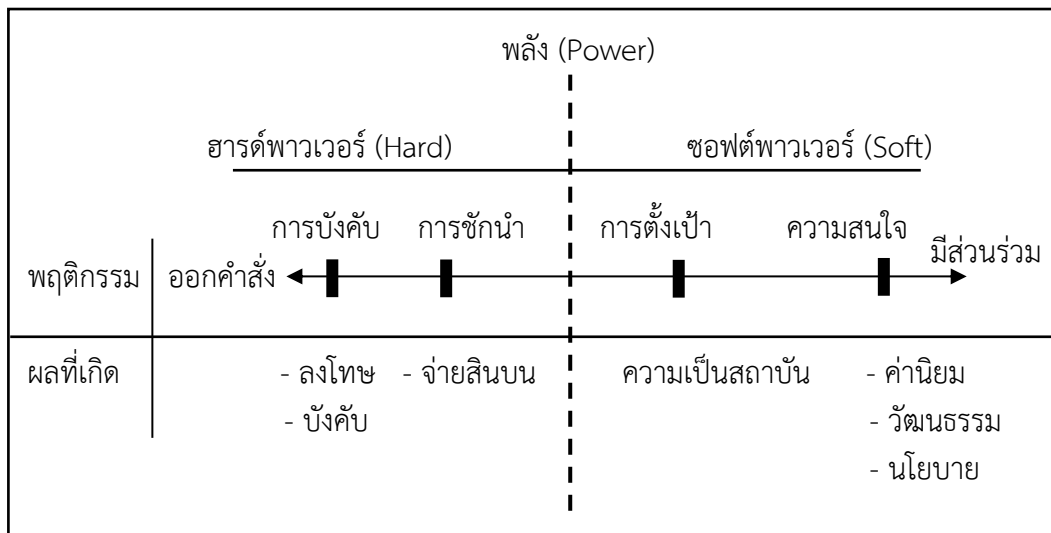
การพัฒนาการศึกษานั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องพัฒนาทักษะ 3R และ 8C และการพัฒนาทักษะดังกล่าวให้สามารถนำมาใช้เป็นหลักในการพัฒนาการศึกษาได้ โดยสถานศึกษาจัดทำแนวทางที่ชัดเจนวางแผนหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียน จัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเสริมสร้างความพร้อมต่อการพัฒนา ซึ่งการใช้เทคโนโลยี และสื่อการเรียนการสอนในปัจจุบันสามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีอยู่มากมายหลายแหล่ง ดังนั้นเมื่อมีแหล่งข้อมูลจำนวนมาก และสื่อที่เข้าถึงง่ายสอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารถ สว่างแจ้ง (2565) ที่กล่าวถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดของภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) โครงสร้างพื้นฐานวิชาแกน ซึ่งเป็นวิชาที่อยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอนของแต่ละสถานศึกษา 2) ทักษะด้านข้อมูลสื่อสารและเทคโนโลยี 3) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และ 4) ทักษะชีวิตและการทำงาน และยังคงสอดคล้องกับกนกพร มาอ้วน (2564) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานอย่างมืออาชีพ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะสภาวะ

การแข่งขันทางสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยีและการเมืองการปกครอง ดังนั้นการบริหารจัดการศึกษาจึงต้องจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้มีการพัฒนาองค์การอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันและอนาคต จากที่กล่าวมานั้นหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่จัดสวัสดิการสังคมการศึกษาให้กับประชาชนในประเทศ ควรจะต้องคิดค้น พัฒนา ปรับเปลี่ยนนโยบายให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงมีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาการศึกษามากขึ้นต่อไป

ซอฟต์แวร์ (Soft Power)

ซอฟต์แวร์ คือ ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่คนอื่นทำ หรือสามารถกำหนดสิ่งที่ต้องการจะทำได้ ซึ่งโดยปกติแล้วมักจะถูกใช้กับวัฒนธรรม การศึกษา รวมถึงการทูต โดยเป็นการชักชวนให้ประเทศอื่น วัฒนธรรมอื่น มีเป้าหมาย และความต้องการแบบเดียวกันกับตน ซึ่งวิธีการแบบซอฟต์แวร์นั้นเป็นวิธีการแบบการทหารของจีนที่มีมานานกว่า 2,000 ปี ผู้นำจีนหลายรุ่นได้นำกลยุทธ์ และการวางแผนระยะยาวที่ระบุไว้ใน “ศิลปะของสงครามในศตวรรษที่ 4 ของซุนซี” (Sunzi’s Art of War of the 4th Century) มาใช้ในช่วงศตวรรษที่ 4 หรือเรียกได้ว่า “ชนะชัยชนะโดยไม่กระทบกระเทือน” องค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของแนวคิด คือความเป็นผู้นำทางศีลธรรมโดยเป็นแบบอย่างที่ดีสะท้อนถึงประเพณี ผ่านกระบวนการทัศน์หลักของการปกครองของจีน ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน เช่น การมีจริยธรรม คุณธรรม โดยผู้นำแสดงให้เห็นถึงความโดดเด่นทางศีลธรรม เพื่อรักษา และสืบทอดความเจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืน (Amirbek, A., & Ydyrys, K., 2014) มีนักวิชาการหลายท่านได้แปลคำนี้ไว้อย่างหลากหลาย เช่น อำนาจอ่อน พลังอำนาจแบบอ่อน อำนาจแบบอ่อน อำนาจนุ่มนวล อำนาจละมุน พลังอำนาจแบบฉลาด อำนาจโน้มนำอำนาจโน้มน้าว หรืออำนาจนำวนำ หรือแม้แต่ “อำนาจทางวัฒนธรรม” โดยไม่มีคำใดที่สามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจนหลาย ๆ แหล่งใช้คำนี้เป็นคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ เหมือนกับคำศัพท์อื่น ๆ เช่น ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ ฮาร์ดดิสก์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งจำเป็นต้องเข้าใจถึงความหมาย และที่มาที่ไปของคำเสียก่อนจึงจะนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง ซอฟต์แวร์ เป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาโดย Joseph S. Nye ศาสตราจารย์ทางรัฐศาสตร์จากสถาบันจอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ที่มีประสบการณ์ทั้งในวงวิชาการและวงการเมือง เพราะเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงกลาโหมของสหรัฐอเมริกาเมื่อครั้งที่บิล คลินตัน เป็นประธานาธิบดี ซึ่งได้พัฒนาแนวคิดนี้ร่วมกับ Robert Keohane โดยบริบทแตกต่างจากปัจจุบันนี้และเกิดขึ้นกับผู้คนทุกชนชั้นและสังคมทุกรูปแบบ เช่น การล่มสลายของสหภาพโซเวียต การกลับมารวมกันของประเทศเยอรมนีและการเป็นชาติมหาอำนาจของสหรัฐอเมริกา สิ่งเหล่านี้ได้ส่งผลทำให้ผู้คนที่อยู่ภายใต้แนวคิดเหล่านี้มีการแลกเปลี่ยน ปรับปรุงให้เป็นไปตามค่านิยมที่เปลี่ยนไปอยู่เสมอ ซอฟต์แวร์สามารถแฝงอยู่ในกิจกรรมต่าง ๆ และเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทสังคมนั้น ๆ ได้ รวมทั้งสามารถมีอยู่ทั้งในประเทศเสรีนิยม สังคมนิยม หรือแม้แต่อำนาจนิยม ประเทศ ต่าง ๆ สามารถใช้แนวคิดนี้แฝงเข้าไปในการดำเนินนโยบายสาธารณะ เพื่อทำให้ผู้ที่อยู่ใต้อำนาจนี้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด ค่านิยม และวัฒนธรรมไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และยังมีอิทธิพลกับชีวิตประจำวันของผู้คน ทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงได้จากการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนกัน บางครั้งทำให้สังคมเกิดการพัฒนา บางครั้งทำให้สังคมเกิดความวุ่นวาย แม้กระนั้นก็ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าชีวิตของผู้คนล้วนมีความสัมพันธ์อยู่กับซอฟต์แวร์ (ชานานู จันทรเรือง, 2564)

ซอฟต์แวร์พาวเวอร์ มีหลากหลายรูปแบบ ถึงแม้ว่ามีความเชื่อว่าสหรัฐอเมริกาเป็นมหาอำนาจเพียงแห่งเดียวในโลก แต่ในความเป็นจริง การกระจายทรัพยากร การกระจายพลังงานในยุคข้อมูลร่วมสมัยนั้นแตกต่างกันอย่างมากในหลากหลายประเด็น ซึ่งพลังต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับบริบทของเรื่องนั้น ๆ ด้วย เมื่อมองพลังของการเมืองโลกจะเห็นได้ว่าเหมือนเกมอย่างหนึ่งที่ทุกประเทศพยายามหากลยุทธ์ ยุทธวิธี เพื่อเอาชนะ หากกล่าวถึงประเด็นทางการทหารสหรัฐอเมริกาอาจเป็นประเทศมหาอำนาจเพียงประเทศเดียวที่มีอำนาจและการเข้าถึงทางการทหารทั่วโลก อย่างไรก็ตามประเด็นเศรษฐกิจระหว่างประเทศ การกระจายอำนาจ การเลือกขั้วทางการเมือง เพื่อเสถียรภาพของประเทศตนเองก็เป็นสิ่งสำคัญ ในทางกลับกันประเทศที่ด้อยพัฒนายังเกิดประเด็นที่เป็นปัญหามากมาย เช่น ภัยจากการก่อการร้าย อาชญากรรมระหว่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการแพร่กระจายของโรคติดเชื้อ เป็นต้น ในส่วนของพลังของซอฟต์แวร์พาวเวอร์นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการกำหนดความชอบของผู้อื่น ซึ่งประเทศอาจได้รับผลลัพธ์ที่ต้องการเพราะประเทศอื่น ๆ ขึ้นชมค่านิยมของประเทศตน เลียนแบบความเจริญรุ่งเรืองและต้องการทำตาม ซึ่งไม่ได้เกิดจากการข่มขู่ หรือบังคับให้ต้องเปลี่ยนโดยการคุกคามแบบกำลังทางการทหาร หรือการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจเหมือนอดีต ซึ่งทั้งซอฟต์แวร์พาวเวอร์ และฮาร์ดพาวเวอร์ นั้นมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพราะพลังทั้งสองอย่างนี้นั้นสามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยส่งผลต่อพฤติกรรมกับผู้อื่น เช่น สามารถบีบบังคับหรือการชักจูง สามารถกำหนดสิ่งที่ผู้อื่นต้องการโดยขึ้นอยู่กับความน่าดึงดูดใจของวัฒนธรรม ความสนใจ การชักนำ และค่านิยมของคนคนหนึ่งได้ เป็นต้น (Nye, J., 2005)

ภาพที่ 2 ฮาร์ดพาวเวอร์ และ ซอฟต์แวร์พาวเวอร์
ที่มา: (Nye, J., 2005)

แหล่งที่มาของซอฟต์แวร์พาวเวอร์

ซอฟต์แวร์พาวเวอร์ขึ้นอยู่กับทรัพยากรสามประการ ได้แก่ 1) วัฒนธรรม 2) ค่านิยมทางการเมือง และ 3) นโยบายของรัฐ มีรายละเอียดดังนี้ (Nye, J., 2005)

วัฒนธรรม คือ ค่านิยมและแนวปฏิบัติที่สร้างความหมายให้กับสังคม เมื่อวัฒนธรรมของประเทศมีค่านิยมสากลและนโยบายส่งเสริมค่านิยมและความสนใจที่ผู้อื่นมีส่วนร่วมกัน ความน่าจะเป็นที่จะบรรลุผล

ตามที่ต้องการจะเพิ่มขึ้นเนื่องจากความสัมพันธ์ของแรงดึงดูดและหน้าที่ที่วัฒนธรรมสร้างขึ้น ค่านิยมที่แคบและวัฒนธรรมแบบท้องถิ่นมักไม่ค่อยก่อให้เกิดซอฟต์แวร์

ค่านิยมทางการเมือง คือ ค่านิยมที่รัฐบาลสนับสนุน (เช่น ประชาธิปไตย) ในสถาบันระหว่างประเทศ (ทำงานร่วมกับผู้อื่น) และในนโยบายต่างประเทศ (ส่งเสริมสันติภาพและสิทธิมนุษยชน) ส่งผลอย่างมากต่อความชอบของผู้อื่น รัฐบาลสามารถดึงดูดหรือขับไล่ผู้อื่นโดยอิทธิพลได้

นโยบายของรัฐ คือ แนวทางกำหนดวิธีการผ่านนโยบายของรัฐบาล ที่สามารถเสริมสร้างหรือทำลายล้างได้ ซอฟต์แวร์ของประเทศนั้น ๆ ขึ้นอยู่กับการวางแผน วัตถุประสงค์ และการกำหนดนโยบายในประเทศหรือต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดผลประโยชน์ของชาติ แต่หากไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ซอฟต์แวร์ก็เกินขึ้นได้ยาก และต้องอาศัยทรัพยากร องค์กร และหน่วยงานอื่น ๆ ในการขับเคลื่อนกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นต่อไป

ดังนั้นซอฟต์แวร์ มีลักษณะสำคัญคือการทำให้อื่นขึ้นชอบเลื่อมใสและลุ่มหลงด้วยการเชิญชวน มิใช่ด้วยการบังคับให้ต้องชอบหรือเกาติต การโน้มน้าวหรือปล่อยให้เป็นการรู้สึกด้านบวกโดยธรรมชาติ ซึ่งหากใช้ซอฟต์แวร์แล้วการไม่บังคับยึดเยียดให้อื่นต้องเห็นคล้อยตาม หากแต่ต้องทำให้มีความน่าสนใจ น่าเลื่อมใส และน่าติดตามแต่ละประเทศก็จะมีซอฟต์แวร์ ที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองอย่างค่อยเป็นค่อยไปอย่างธรรมชาติและยั่งยืน

พลังของซอฟต์แวร์

การจะผลักดันให้ซอฟต์แวร์ของไทยแพร่หลายไปในระดับสากล ความตั้งใจของบุคคลเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งคงไม่เพียงพอ สิ่งที่สำคัญและจำเป็นคือต้องมีการสนับสนุนจากภาครัฐ ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่จำนวนเงินที่สนับสนุนเท่านั้น แต่จำเป็นต้องพึ่งพานโยบายต่าง ๆ และต้องมีการวางแผนระดับชาติ การปฏิบัติตามแผนอย่างถูกต้อง และแน่นอน อีกทั้งยังจำเป็นต้องทันสมัย ยกตัวอย่างเช่น ประเทศเกาหลีที่มีอุตสาหกรรมบันเทิงที่เป็นเอกลักษณ์และโดดเด่นเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก อย่างเคป็อป (K-Pop) ภาพยนตร์ และซีรีส์เกาหลีที่โด่งดังจนเป็นกระแส ‘Korean wave’ ขึ้นมาได้ หรือในประเทศญี่ปุ่นที่มีความโดดเด่นในเรื่องแอนิเมชัน การ์ตูน รายการทีวี ภาพยนตร์ เพลงป๊อป และอาหาร เป็นต้น หากกล่าวถึงซอฟต์แวร์ของประเทศไทย มีหลากหลายซอฟต์แวร์ที่โดดเด่นและสามารถเผยแพร่สู่นานาชาติให้ได้ เรียนรู้และเข้าถึงประเทศไทยมากยิ่งขึ้น เช่น การนวดไทย ซึ่งเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับ มวยไทย (ชานาญ จันทรเรือง, 2564) หรือ ข้าวซอย อาหารไทยที่มีชื่อเสียงดังไปทั่วโลก และยังได้รับการโหวตจากทั่วโลกให้เป็นอาหารประเภทซุปรี่ที่มีรสชาติอร่อยที่สุดในโลกประจำปี 2565 (tasteatlas, 2022) เป็นต้น

การส่งเสริม และสร้างสรรค์ธุรกิจชุมชน วิถีชีวิต ประเพณี วิถี ค่านิยม และวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ ไปสู่ผลิตภัณฑ์ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์นั้น ๆ มีคุณค่าต่อผู้บริโภค หากแต่ซอฟต์แวร์ไม่ใช่เพียงการส่งเสริมในด้านผลิตภัณฑ์เพียงเท่านั้น แต่ซอฟต์แวร์จะเป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อการสร้างรายได้ สร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างการรับรู้การท่องเที่ยว และเศรษฐกิจ ส่งผลดีต่อสังคม และประเทศชาติในอนาคต

การศึกษาเกี่ยวกับซอฟต์แวร์

ภาวะผู้นำในการเมืองของโลก ภาวะผู้นำจะถูกกำหนดหน้าที่ให้จำเป็นต้องช่วยพัฒนาเพื่อนบ้านหรือคู่แข่ง ซึ่งในช่วงเปลี่ยนผ่านของระบบการเมืองโลก รัฐต้องต่อสู้เพื่อสิทธิในการกำหนดคุณค่าและองค์ประกอบการกำกับดูแลโลกสมัย และการเป็นผู้นำของโลก การแข่งขันระหว่างค่านิยมมีรูปแบบหลากหลายรูปแบบ การพัฒนาประเทศและเศรษฐกิจและสังคมเป็นหนึ่งในแนวโน้มสำคัญของรูปแบบนั้นด้วย การเกิดภาวะผู้นำจะเป็นไปไม่ได้หากปราศจากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจ ฐานความรู้ใหม่ นั่นคือเหตุผลที่ประเทศกำลังพัฒนาหลายแห่งที่มีความ

ทยเออทะยาน (เช่น บราซิล รัสเซีย อินเดีย และจีน) ที่จะนำรูปแบบเศรษฐกิจที่เจริญรุ่งเรือง และมีนวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้ จึงให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความทันสมัยและความเป็นสากลเท่าทันประเทศที่พัฒนาแล้วด้านการศึกษากับประเทศของตนเองด้วย (Nye, J., 2008, p.94) ระบบการศึกษาที่พัฒนาแล้ว รวมถึงเศรษฐกิจที่มีเทคโนโลยีสูงที่เป็นนวัตกรรมและถูกรวมเข้ากับพื้นที่การศึกษาและวิทยาศาสตร์ระหว่างประเทศเท่านั้นที่สามารถกลายเป็นข้อได้เปรียบในการแข่งขันที่สำคัญ และยังสามารถดึงดูดนักเรียนต่างชาติที่มีความสามารถสูง การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาสำหรับนักเรียนต่างชาติ ถือเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สำคัญที่สุดของซอฟต์แวร์ที่ประเทศสามารถทำได้ (Cowan & Arsenault, 2008) ซึ่งนักเรียนต่างชาติเข้ามาเรียนและประสบความสำเร็จพร้อมกับการเรียนภาษาของประเทศนั้น ๆ จะคุ้นเคยกับวัฒนธรรมของประเทศเจ้าบ้าน ซึ่งนักเรียนเหล่านี้สามารถสร้างและขยายสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นตัวแทนในการขยาย เผยแพร่ วัฒนธรรม ค่านิยมที่มีคุณภาพได้หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว และเป็นตัวแทนที่ดีเพื่อขยายความเป็นเอกลักษณ์สู่นานาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ (Nye, J., 2005, p. 12) ทุกวันนี้หลายประเทศกำลังพยายามสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพระดับโลก และสามารถเข้าถึงได้สำหรับนักเรียนจากทั่วทุกมุมโลก ซึ่งการศึกษาเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในแง่ของการครอบงำในเวทีการเมืองระดับโลก ทุกคนรู้ว่าระบบการศึกษาทำให้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศดีขึ้น (Nye, J., 2009)

ซอฟต์แวร์ที่จับกับบุคคลแห่งศตวรรษที่ 21

นอกจากทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ลักษณะของบุคคลแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สังคมแห่งการพัฒนาต้องการ การเรียนรู้ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาตัวผู้เรียนเอง และยังส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาด้วยการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวไปจนถึงสิ่งใหญ่ ๆ ระดับโลก เป็นสิ่งที่จำเป็นทักษะจำเป็นทำให้การเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุดซึ่งเมื่อนำทักษะที่จำเป็นประสานเข้ากับซอฟต์แวร์แล้วเกิดเป็นลักษณะบุคคลแห่งศตวรรษที่ 21 ได้แก่

ผู้นำ (Leader) กล่าวคือ การเป็นผู้นำในที่นี้ไม่ได้หมายถึงตำแหน่ง หรืออำนาจเท่านั้น แต่คือ การเป็นผู้ที่สามารถนำกลุ่ม ควบคุมการทำงาน กล้าเสนอแนะ กล้าต่อสู้กับสิ่งต่างๆ มีความคิดก้าวไกล คิดรอบคอบ มีภาวะการตัดสินใจดีเยี่ยม เป็นต้น ภาวะผู้นำจะเป็นเสมือนตัวเร่งปฏิกิริยาที่ดีในการปฏิบัติงานตลอดจนสร้างการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

นวัตกรรม (Innovator) กล่าวคือ ผู้สร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เพื่อแก้ปัญหาหรืออำนวยความสะดวกในทางที่ดีขึ้น การเกิดนวัตกรรมใหม่ๆ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถชี้วัดการพัฒนาขององค์กร หรือแม้แต่โลกใบนี้ได้

นักพัฒนา (Developer) กล่าวคือ การเป็นนักพัฒนานั้นบางครั้งก็เป็นนวัตกรรมในตัวเอง หรือเป็นผู้ที่นำนวัตกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์หลายด้าน หรือพัฒนาในสิ่งที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์มากมายหลายด้านด้วยเช่นกัน นักพัฒนานี้มีส่วนช่วยขยายประโยชน์ให้สู่อีกกว้างมากขึ้น และมีเป้าหมายในการทำทุกอย่างให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งนั่นถือเป็นคุณสมบัติที่ดีของประชากรโลกเลยทีเดียว

นักสร้างสรรค์ (Creator) กล่าวคือ การสร้างสรรค์ก็ไม่ใช่ว่าเรื่องของศิลปะหรือนักประดิษฐ์ แต่คุณสมบัติของนักสร้างสรรค์นั้นสามารถมีอยู่ในตัวทุกคน และสามารถนำไปใช้ได้กับทุกสาขาอาชีพ การคิดหาวิธีการใหม่ ๆ การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ หรือแม้แต่การปรับปรุงสิ่งเดิมให้น่าสนใจขึ้นก็คือเป็นวิสัย

แห่งการสร้างสรรคที่ดี ซึ่งอาจเป็นจุดเริ่มต้นของนวัตกรรมในอนาคตได้เช่นกัน หากมนุษย์มีความเป็นนักสร้างสรรคอยู่ในตัวเยอะ ก็จะเป็นคนที่อยากแก้ไขสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้นไปโดยปริยาย

นักประสานงาน (Coordinator) กล่าวคือ นักประสานงานนี้คือตัวเชื่อมที่ดี การที่แต่ละคนมีความโดดเด่นในปัจเจกบุคคลนั้นก็อาจไม่เกิดประโยชน์ หรืออาจทำให้เกิดการต่อสู้แข่งขันที่สร้างปัญหาได้ นักประสานงานที่ดีมักจะยึดถือการเชื่อมความสัมพันธ์ การสร้างความปรองดอง การสร้างความร่วมมือเป็นหลัก บางครั้งนวัตกรรม นักสร้างสรรค หรือแม้แต่ นักพัฒนา อาจใส่ใจในปัจเจกของตัวเอง แต่นักประสานงานจะช่วยทำให้เกิดพลังร่วมในการสร้างสรรคร่วมกันที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ขึ้นในโลกได้ และช่วยลดปัญหาความขัดแย้งแห่งโลกอนาคตได้ดีทีเดียว

การศึกษาที่ซอฟต์แวร์ไม่ใช้เพียงแค่แนวทางสร้างเครื่องมือหรือกำหนดนโยบายในการพัฒนาวิธีการสอน ผู้สอน ผู้เรียน หรือระบบการศึกษาเท่านั้น แต่เป็นวิธีการที่ส่งผลถึงแนวทางการเชื่อมโยงนานาประเทศให้เชื่อมถึงกันด้วยวิธีการที่ไม่ใช่การบังคับแต่เป็นการส่งเสริมสนับสนุน แทรกซึมอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งเป็นผลโดยอ้อมที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนของซอฟต์แวร์ ซึ่งส่งผลถึงค่านิยม และหล่อหลอมวัฒนธรรมทำให้เกิดการกล่าวถึงบอกต่อไปในวงกว้าง และการปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยิ่ง เกิดเป็นรูปแบบบุคคลที่ต้องเป็นผู้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้เท่าทันโลกสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต และเป็นบุคคลแห่งศตวรรษที่ 21 หรือศตวรรษหน้าต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการศึกษาโดยใช้ซอฟต์แวร์

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นอาจเป็นเพียงส่วนหนึ่งของแนวทางการพัฒนาการศึกษาโดยใช้เครื่องมือที่ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อสร้างทักษะและกระบวนการในการดำรงชีพ และสร้างความยั่งยืนให้กับคนรุ่นหลังผ่านวิธีการต่าง ๆ โดยอาจแบ่งได้ดังนี้

1. ระดับบุคคล คนยุคใหม่จะอยู่และปล่อยชีวิตให้ไหลไปตามระบบไม่ได้อีกต่อไป เมื่อสภาพสังคมและสภาพแวดล้อมปัจจุบันไม่ได้ขยับขึ้นมาให้ทันโลกได้เร็วพอ ทุกคนจึงต้องตั้งคำถามกับตัวเองให้มากขึ้นและบอกรู้ว่าตัวเองกำลังทำอะไรอะไร ถนัดอะไรมีทักษะอะไรอยากจะมีชีวิตแบบไหน เรียนรู้ที่จะเรียนรู้ด้วยตัวเอง และตอบตัวเองให้ได้ว่าทักษะไหนในศตวรรษที่ 21 ที่ตัวเองขาดอยู่ ควรส่งเสริมกิจกรรมที่พัฒนาความต้องการของแต่ละบุคคล และสร้างพื้นที่ได้ปล่อยของ หรือปล่อยความสามารถแสดงออกที่ชัดเจนและปลอดภัย

2. ระดับสังคม ทุกคนในสังคมควรตระหนักและมีส่วนในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การเรียนรู้จะต้องเกิดขึ้นได้ในทุกสถานการณ์การเรียนรู้เริ่มต้นง่าย ๆ จากตัวเราเอง แบ่งปันความรู้ที่เรามีให้คนรอบข้าง ซึ่งในปัจจุบันช่องทางในการติดต่อสื่อสารหรือการแสดงความคิดเห็นมีอยู่หลายช่องทาง ช่วยกันแยกแยะความจริงออกจากข้อมูลเท็จคนยุคใหม่จึงจะต้องศึกษาเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้มากขึ้น เพื่อให้รู้เท่าทัน จะได้สามารถนำไปหล่อหลอมให้เกิดสภาพแวดล้อมในบ้านและในสังคมที่เอื้อให้เกิดการสร้างทักษะเหล่านี้กับทุก ๆ คนได้ในระดับประเทศหรือภาพรวมของประเทศ หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่จัดสวัสดิการสังคมการศึกษา ให้กับประชาชนในประเทศ ต้องคิดค้น พัฒนา ปรับเปลี่ยนนโยบายให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทุกคนยังสามารถพัฒนาทักษะตนเองได้ด้วยวิธีง่าย ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือที่เราใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวัน การจะผลักดันให้ซอฟต์แวร์ของไทยแพร่หลายไปในระดับสากล ความตั้งใจของบุคคลเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งคงไม่เพียงพอ สิ่งที่สำคัญและจำเป็นคือต้องมีการสนับสนุนจากภาครัฐ ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่จำนวนเงินที่สนับสนุนเท่านั้น แต่จำเป็นต้องพึ่งพานโยบายต่าง ๆ

และต้องมีการวางแผนระดับชาติ การปฏิบัติตามแผนอย่างถูกต้อง และแน่นอน อีกทั้งยังจำเป็นต้องทันสมัย

ที่ผู้เขียนหยิบยกเรื่องการพัฒนาการศึกษากับซอฟต์แวร์ เพราะมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของการศึกษาไทยต่อการพัฒนาการศึกษาผู้เรียนผ่านกิจกรรม วิธีการ การเล่น ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาได้ทั้งตรงและทางอ้อม หากเพียงแต่จำเป็นต้องทุ่มเท จริ่งใจ ใส่ใจ เพื่อให้เรื่องที่อยู่เหมือนจะเป็นแรงพลังอันน้อยนิด เป็นพลังอ่อน เป็นแรงพลังอันนุ่มนวล อย่างซอฟต์แวร์นั้น ได้กลายเป็นการรวมพลังอันน้อยนิดสู่ความยิ่งใหญ่และสามารถขับเคลื่อนความเจริญก้าวหน้า พัฒนาคูณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของคนในชาติ แพร่ขยายออกไปยังนานาอารยประเทศได้อย่างสง่าและภาคภูมิใจ และยั่งยืนต่อไป

สรุป

การพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย จำเป็นต้องวางแผน และกำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ตรงตามความต้องการ และใช้เป็นเครื่องมือนำทางในการพัฒนาการศึกษาในหน่วยงานของตนเองได้อย่างมีคุณภาพต่อไปในอนาคต เป้าหมายสำคัญที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในทุกระดับ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มี คุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้ทักษะ 3R ได้แก่ การอ่านออก การเขียนได้ และการคิดเลขเป็น และ 8C ได้แก่ ทักษะการสร้างสรรค์ ทักษะทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ทักษะทางด้านความสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรม ทักษะทางด้านการสื่อสาร ทักษะในการสร้างความร่วมมือ ทักษะในการเผชิญวิกฤตและการแก้ปัญหา ทักษะการเรียนรู้อย่างไม่หยุดนิ่ง และ ทักษะวิชาชีพเชิงลึก ซึ่งเป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง ผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย และระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง ขยายสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นตัวแทนในการขยาย เผยแพร่ วัฒนธรรม ค่านิยมที่มีคุณภาพได้หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว และเป็นตัวแทนที่ดีเพื่อขยายความเป็นเอกลักษณ์สู่นานาชาติประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในแง่ของการครองใจในเวทีการเมืองระดับโลก ระบบการศึกษาทำให้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศดีขึ้น ไม่ใช่เพียงแค่แนวทางหรือนโยบายในการพัฒนาวิธีการสอน ผู้สอน ผู้เรียน หรือระบบการศึกษาเท่านั้น แต่เป็นวิธีการที่ส่งผลถึงแนวทางการเชื่อมโยงนานาชาติให้เชื่อมถึงกัน ด้วยวิธีการที่ไม่ใช่การบังคับแต่เป็นการส่งเสริมสนับสนุน แทรกซึมอย่างเป็นธรรมชาติ ส่งผลถึงค่านิยมและหลงใหลในวัฒนธรรมทำให้เกิดการกล่าวถึงบอกต่อไปในวงกว้าง และการปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยิ่ง เกิดเป็นรูปแบบบุคคลที่ต้องเป็นผู้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้เท่าทันโลก สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต และเป็นบุคคลแห่งศตวรรษที่ 21 หรือศตวรรษหน้าและทั้งหมดนี้เป็นเครื่องมือที่สำคัญเป็นพลังของการพัฒนาการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร มาอ้วน. (2564). *การบริหารการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานอย่างมืออาชีพ ใน ศตวรรษ ที่ 21*. In Proceeding National & International Conference (Vol. 2, No. 14, p. 1257).
- ขวัญใจ เตชเสนสกุล. (2562). *เวียดนามกับการก้าวขึ้นแท่นฐานการผลิตสำคัญของโลก*. การเงินธนาคาร, 447, 155-157.
- ชาญศักดิ์ ศรีสวัสดิ์สกุล และคณะ. (2560). *โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย*” เป้าหมายที่ 4.
- ชำนาญ จันทร์เรือง. (2564). *ซอฟต์แวร์เวอร์ คืออะไร*. สืบค้น 13 มีนาคม 2565, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/columnist/968174/>
- ทักษ์ อดมรัตน์. (2564). *ศึกษาการพัฒนาการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก: กรณีศึกษาประเทศมาเลเซีย*. The Golden Teak: Humanity and Social Science Journal, 27(2), 9-32.
- พิณสุดา สิริธรงค์ศรี. (2560). *การพัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง*. Suthiparithat (Journal of Business and Innovation: SJBI), 31(100), 100-113.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2564). *ผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 กับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)*. วารสารบริหารการศึกษา บัณฑิต, 21(1), 33-40.
- วีระศักดิ์ บุญญดิษฐ์, โยธิน ทองเนื้อแข็ง, ชนิศร์ ชูเลื่อน, และรัชช เมธจันทร์นวล. (2564). *การพัฒนาการศึกษาสู่ศตวรรษ ที่ 21*. JOURNAL MAHA CHULA ANIMAHA CHULALONGKORN RAJAVIDYALAYA UNIVERSITY, 3(5), 53 - 63.
- ศศิมา สุขสว่าง. (2562). *การคิดเชิงวิเคราะห์ 5 ขั้นตอน*. สืบค้น 22 กรกฎาคม 2565, จาก <https://www.sasimasuk.com/15848561/การคิดเชิงวิเคราะห์-5-ขั้นตอนanalytical-thinking/>
- สามารถ สว่างแจ้ง. (2565). *กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21*. วารสารรัชภาคย์ ปีที่ 16 ฉบับที่ 44 มกราคม – กุมภาพันธ์ 2565, 14 – 22.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค
- Amirbek, A., & Ydyrys, K. (2014). Education and soft power: Analysis as an instrument of foreign policy. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 143, 514-516.
- Cowan, G. & Arsenault A. (2008). Moving from Monologue to Dialogue to Collaboration: The Three Layers of Public Diplomacy, *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science* 2008; 616; 10, s.10-30.
- Nye, J. (2005). *Soft power and higher education*. In Forum for the future of higher education (pp. 11-14). Harvard University.
- Nye, J. (2008). *Public Diplomasi and Soft Power*, *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616 (94), s. 94-103
- Nye, J. (2009). *Smart Power*, *New Perspectives Quaterly*, Vol. 26, Issue 2, s. 7-9
- Tasteatlas. (2022). *10 Best Rated SOUPS in the World*. Retrieved 1 August 2022. From <https://www.tasteatlas.com/best-rated-soups-in-the-world/>